

SOẠN BÀI NHỚ RỪNG

Hướng dẫn soạn văn 8 bài Nhớ rừng ngắn gọn và soạn bài Nhớ rừng phần luyện tập trang 7 sách giáo khoa Ngữ Văn lớp 8 tập 2

HƯỚNG DẪN SOẠN BÀI NHỚ RỪNG

Câu 1

Bài thơ được tác giả ngắt thành 5 đoạn, hãy cho biết nội dung mỗi đoạn

Trả lời

Bài thơ được chia làm 5 đoạn:

- Đoạn 1: Niềm uất hận của con hổ khi bị nhốt trong cũi sắt làm thú mua vui.
- Đoạn 2 và 3: Hồi tưởng lại những ngày làm chúa tể oai hùng.
- Đoạn 4: Con hổ khinh thường sự giả dối, tầm thường của hoàn cảnh.
- Đoạn 5: Nỗi nhớ rừng và khát vọng tự do của con hổ.

Câu 2

Trong bài thơ có hai cảnh được miêu tả đầy ấn tượng: cảnh vườn bách thú, nơi con hổ bị nhốt (đoạn 1 và đoạn 4); cảnh núi rừng hùng vĩ, nơi con hổ ngự trị những ngày xưa (đoạn 2 và đoạn 3)

a. Hãy phân tích từng cảnh tượng.

b. Nhận xét việc sử dụng từ ngữ, hình ảnh, giọng điệu các câu thơ trong đoạn 2 và đoạn 3. Phân tích để làm rõ cái hay của hai đoạn thơ này.

c. Qua sự đối lập sâu sắc giữa hai cảnh tượng thiên nhiên nêu trên, tâm sự con hổ ở vườn bách thú được thể hiện như thế nào? Tâm sự ấy có gì gần gũi với tâm sự người dân Việt Nam đương thời?

Trả lời

a,

Đoạn 1 và 4: cảnh vườn bách thú nơi con hổ bị nhốt và tâm trạng ngao ngán, căm hờn của con hổ.

- Uất hận khi rơi vào tù hãm.
- Bị nhốt cùng bọn gấu dở hơi, cặp báo vô tư lự.

- Khinh loài người nhỏ bé ngạo mạn.
- Những cảnh sửa sang tầm thường, giả dối.
- Nhớ về cảnh đại ngàn cao cả, âm u.

→ Căm hờn sự tù túng, khinh ghét kẻ tầm thường. Muốn vượt thoát tù hãm bằng nỗi nhớ thời đại ngàn.

Đoạn 2 và 3 miêu tả vẻ đẹp của núi rừng làm bật lên vẻ oai phong, lẫm liệt của vị chúa tể.

- Con hổ đầy quyền uy, sức mạnh, tham vọng trước đại ngàn.
- Nỗi nhớ về thời oanh liệt, huy hoàng.

→ Sự tiếc nuối những ngày huy hoàng trong quá khứ của vị chúa tể.

b, Đặc sắc về từ ngữ

Đoạn 2 và 3: đặc sắc về hình ảnh, từ ngữ, giọng điệu.

- Về từ ngữ:

- Diễn tả vẻ đẹp, tầm vóc của đại ngàn bằng những từ: bóng cả, cây già, giang sơn.
- Sử dụng những động từ mạnh thể hiện sự oai hùng của chúa tể: thét, quắc, hét, ghét.
- Sử dụng từ cảm thán (than ôi), câu hỏi tu từ: gọi nhắc lại quá khứ oai hùng, sự tiếc nuối những ngày tự do.

- Về hình ảnh:

- Sức mạnh của con hổ được diễn tả bằng hình ảnh: mắt thần đã quắc, lượn tấm thân như sóng cuộn nhịp nhàng, uống ánh trăng tan, ngắm giang sơn, giấc ngủ tung bưng.
- Hình ảnh núi rừng từ đêm, mưa, nắng, hoàng hôn, bình minh đẹp lộng lẫy, bí hiểm.
- Về giọng điệu: đánh thép, hào sảng tái hiện lại thời oanh liệt, tráng ca của chúa sơn lâm khi còn tự do.

c, Sự đối lập sâu sắc cảnh tượng núi rừng với cảnh vườn bách thú.

- Vườn bách thú tù đọng, chật hẹp, tầm thường, giả dối >< đại ngàn tự do, phóng khoáng, hoành tráng, bí hiểm.
- Tâm trạng chán chường, căm phẫn, khinh ghét của con hổ (ở vườn bách thú) >< tâm trạng vui vẻ, sự oai hùng, lẫm liệt của con hổ khi ở đại ngàn.

→ Tâm sự của con hổ ẩn dụ cho tâm trạng của người dân mất nước luôn cảm thấy căm hờn, tủi nhục, chán ngán với hiện tại, họ nhớ tiếc thời oanh liệt, vàng son của cha ông.

Câu 3

Căn cứ vào nội dung bài thơ hãy giải thích vì sao tác giả mượn "lời con hổ ở vườn bách thú". Việc mượn lời đó có tác dụng như thế nào trong việc thể hiện nội dung cảm xúc bài thơ?

Trả lời

- Tác dụng của việc mượn "lời con hổ ở vườn bách thú" là thích hợp vì:
 - Thể hiện được thái độ ngao ngán với thực tại tù túng, tăm thường, giả dối.
 - Khao khát vượt thoát để được tự do, không thỏa hiệp với hiện tại.
 - Hình ảnh con hổ bị nhốt trong vườn bách thú cũng là biểu tượng của sự giam cầm, mất tự do, thể hiện sự sa cơ, chiến bại, mang tâm sự uất hận.
 - Mượn lời con hổ để tránh sự kiểm duyệt ngặt nghèo của thực dân.
- Việc mượn lời của con hổ còn giúp tác giả thể hiện được tâm trạng, khát vọng tự do thầm kín của mình.

Câu 4

Nhà phê bình Hoài Thanh có nhận xét về thơ Thế Lữ: "Đọc đôi bài, nhất là bài Nhớ rừng, ta tưởng chừng thấy những chữ bị xô đẩy, bị dằn vặt bởi một sức mạnh phi thường. Thế Lữ như một viên tướng điều khiển đội quân Việt ngữ bằng những mệnh lệnh không thể cưỡng được" (Thi nhân Việt Nam, Sđd). Em hiểu như thế nào về ý kiến đó? Qua bài thơ, hãy chứng minh.

Trả lời

- Hoài Thanh trong nhận định về thơ Thế Lữ "Đọc đôi bài, nhất là bài Nhớ rừng... không thể cưỡng được" nói lên nghệ thuật sử dụng từ ngữ tinh tế, điêu luyện, đạt tới mức chính xác cao.
 - Thế Lữ sử dụng từ ngữ trong bài Nhớ rừng xuất phát từ sự thôi thúc của tâm trạng khinh ghét, căm phẫn cuộc sống hiện thời.
 - "chữ bị xô đẩy" bắt nguồn từ giọng điệu linh hoạt lúc dồn dập oai hùng, lúc trầm lắng suy tư.
 - "dằn vặt bởi sức mạnh phi thường" : khao khát tự do, vượt thoát khỏi thực tại tăm thường, tù túng.

- Ngôn ngữ có chiều sâu: tạo dựng được ba hình tượng với nhiều ý nghĩa (con hổ, vườn bách thú, núi rừng).
- Thể Lữ cũng là cây bút tiên phong cho phong trào Thơ Mới vì thể sự thôi thúc vượt thoát khỏi những chuẩn mực cũ giúp ông chủ động khi sử dụng ngôn từ.

SOẠN BÀI NHỚ RỪNG NGẮN NHẤT

Câu 1

Bài thơ chia làm 5 đoạn:

- Đoạn 1: Lòng uất hận, căm hờn khi bị giam cầm trong cũi sắt
- Đoạn 2: Nỗi nhớ núi rừng và sự oai phong của con hổ
- Đoạn 3: Nỗi nhớ về một thời oanh liệt, tự do.
- Đoạn 4: Sự căm ghét khu vườn nhỏ hẹp, giả dối.
- Đoạn 5 : Giác mơ và niềm khao khát được trở lại vùng vẫy chôn rừng xưa.

Câu 2

a.

- Cảnh tượng vườn bách thú nơi con hổ bị nhốt:

- Đoạn 1: Không gian “cũi sắt”, sống chung với lũ người ngạo mạn ngằn ngặt, “bọn gấu dở hơi”, “cặp báo chuồng bên vô tư lự”. Thân phận là chúa sơn lâm nhưng giờ đây lại phải sống trong cũi sắt chật hẹp, tù túng. Sống chung bầy với những kẻ tầm thường, chịu làm trò mua vui cho thiên hạ. Đây là cảnh tượng nhục nhã, buồn chán khiến nó “căm hờn”, khinh bỉ và cay đắng.

- Đoạn 4: Cảnh tượng nhân tạo, tầm thường, giả dối. Đó là nơi bàn tay con người tạo nên, học đòi cho giống chốn rừng xanh nhưng đâu thể sánh được với cảnh núi rừng hùng vĩ, hoang sơ ngoài kia. Cảnh tượng đáng khinh, thể hiện sự bất mãn, cao ngạo của con hổ.

-Cảnh núi rừng hùng vĩ, nơi con hổ ngự trị những ‘ngày xưa’

- Đoạn 2: Cảnh núi rừng oai linh, cao cả, giàu có. Đó là nơi “bóng cả, cây già”, “tiếng gió gào ngàn”, “giọng nguồn hét núi”, “lá gai, cỏ sắc”, “thảo hoa”. Chỉ có nơi này mới xứng với chúa sơn lâm, nơi nó “thét khúc trường ca dữ dội”, nơi nó là “chúa tể muôn loài”.

- Đoạn 3: Cảnh núi rừng lãng mạn, bi tráng. Đó là cảnh thơ mộng “những đêm vàng bên bờ suối”, con hổ “say mê đứng uống ánh trăng tan”. Đó là cảnh hùng tráng khi “mưa

chuyển bốn phương ngàn”, con hổ vẫn mang dáng vẻ của một bậc đế vương “Ta lặng ngắm giang sơn ta đổi mới”. Đó là cảnh của những ngày yên bình “bình minh cây xanh nắng gội”, rộn rã “tiếng chim ca”, con hổ trong giấc ngủ bình yên. Đó là những cảnh dữ dội “chiều lênh láng máu sau rừng”. Ở đây, con hổ hiện lên với một tư thế lẫm liệt, kiêu hùng

b. Nhận xét việc sử dụng từ ngữ, hình ảnh, giọng điệu các câu thơ đoạn 2 và 3:

- Từ ngữ: chọn lọc, sử dụng nhiều động từ mạnh, tính từ gợi hình, làm nổi bật sự hùng vĩ của núi rừng.
- Hình ảnh: Hình ảnh giàu sức gợi, chủ yếu là những hình ảnh nhân hóa, hình ảnh liên tưởng gợi sự hùng vĩ của đại ngàn, sự oai linh của chúa sơn lâm.
- Giọng điệu: Giọng điệu tự hào, cao ngạo đầy mạnh mẽ xen lẫn giọng điệu nhớ thương, uất hận.

c. Qua sự đối lập sâu sắc giữa hai cảnh tượng nêu trên, tâm sự của con hổ ở vườn bách thú: Nổi cảm hận cảnh tượng hiện tại, nhớ về rừng xanh với niềm tự hào khôn xiết, từ đó lại càng tiếc thương cho hoàn cảnh của mình. Tâm sự ấy cũng giống như tâm sự của người dân Việt Nam đương thời. Những người dân mất nước, tiếc nhớ một thời oanh liệt, yên bình của đất nước, căm thù hoàn cảnh đô hộ ở thực tại.

Câu 4

Câu nói của Hoài Thanh đề cao việc sử dụng ngôn ngữ, hình ảnh, nhịp điệu của Thế Lữ:

- Ngôn ngữ: Động từ mạnh, nhiều điệp từ, sử dụng ngôn ngữ một cách linh hoạt, chính xác.
- Hình ảnh: Giàu liên tưởng, tưởng tượng, gợi sự mạnh mẽ, hùng tráng
- Nhịp điệu: đa dạng, ngắt nhịp 5/5, 4/2/2, 3/5 theo dòng cảm xúc của con hổ.

Xem thêm các bài soạn khác:

- [Soạn bài Ông Đồ](#)
- Hướng dẫn [soạn văn lớp 8 tập 2](#)

Trên đây là nội dung tài liệu hướng dẫn [soạn văn 8](#) bài nhớ rừng nằm trong chương trình học môn Ngữ Văn lớp 8 đã được doctailieu.com biên soạn với mục đích giúp các em học sinh tham khảo. Để học tốt hơn, các em nên tự soạn bài theo những kiến thức của bản thân. Chúc các em luôn đạt kết quả cao trong học tập.